

fakfeløgum við fráboðan um, at sáttmálarnir ikki verða virðir.

Á síðu 342 verður sagt: „Lønarhækingarnar í almenna sektorinum fara, um lønarkarmurin verður óbroyttur, at hava við sær, at talið av almennum arbeiðs-plássum minkar við umleið 300 til 400 í tíðarskeiðinum 1995-1997.“ Viðari verður sagt: „Samantíð verður roknað við, at arbeiðsloysi minkar í 1996, men at tað aftur fer at vaksa í 1997 orsakað av ov lágum búskaparligum vøkstri í Føroyum.“

Men hví ongar royndir verða gjørdar til tess at halda fast um ein búskaparligan vøkstur, tað skilji eg so ikki, hóast tað kann vera lættari sagt enn gjørt, men higani frá til at seta tiltøk í verk til tess at fremja tað mótsatta, tað er púra burturvíð.

Her hava vit so svart upp á hvítt fingið at vita, at landsstýrið inklusiv teir úr tí fylkingini, vit ikki mugu nevna við navni, miða eftir, at arbeiðsloysi í Føroyum í 1997 skal økjast við 400 fólku t.v.s. við 25%. Trúgví ti, hvør ið vil. Mær tykir, at landsstýrismaðurin vil framprovokera eina nýggja kreppu, soleiðis at hann kann sleppa at gjøgnumføra ein borgarliga royndartúr við lønarlækkigum.

Tá ið minnlugu landsstýrissamráðingarnar vóru á sumri í 1994, tá vóru vit mong, sum fróddist yvir, at hesar marathonsamráðingar endaðu úrslitaleysar. Var tað hóast alt so frægt skil í teimum borgarligu, at teir ræddist sít eigna barn? Var alt tósið um lønarlækkingar bert hent orð at brúka, um ikki annað so fyrri at stoyta salt í sárið hjá fakfelagsrørsluni og okkum vinstrumegin?

Enn er tað okkurt, sum túbetur bendir á, at teir borgarligu enn ræðast teirra borgarliga leysingar barn, tí nú sigur figgjarmálaráð-

harrin sera smart: „Landsstýrið ætlar eisini at lætta um figgjarmála hjá einstøku húskjunum. Ætlanin er at fremja ein munandi lætta í inntøskuskattinum, og at avtaka MVG á lønum á ávís-um tænastum. Partar av skattalættanum skulu fremjast soleiðis, at teir koma vinnuni til góðar við lægri (minni) lønarkrøvum, og soleiðis styrkja um kappingarførið hjá føroyska vinnulivinum móttvegis umheiminum. Hetta ætlar landsstýrið at gera í neyrum samstarvi við partarnar á arbeiðsmarknaðinum.“

Eg skal ikki koma við góðum ráðum til partarnar á arbeiðsmarknaðinum, og tað hava teir heldur ikki fyrri neyðni, men tað skal undra meg mikið, um eitt nú fakfelagsrørslan verður konstruktiv í slíkum samráðingum, nú landsstýrismaðurin í figgjarmálum fyrst hevur boðað frá, at hann vil reka einar 400 av teirra limum út í vinnuløysi. Hetta má avgjørt sigast fyrri at vera eitt stak vánaligt grundarlag fyrri skilagóðum samráðingum.

Men snildur er hann figgjarmálaráðharrin, tí tá hansara borgarliga ørvitis-projekt, fer aftur í mammu sína, so kann hann standa fram í tí borgarligu losjuni og siga, at hann royndi, men at tað vóru fakfeløgini, sum ikki vildu. Men hetta er sera ósákligt, og enn ein roynd at blanda tingini saman. Politikkarar, eisini borgarligir, eru valdir til tess at stýra politiskt, meðan fakfelagsrørslan hevur onnur áhugamál.

Nú var lögmaður so ítróttar-„mindaður“ henda dagin, hann og John Petersen vóru í orrustu, men hann átti eisini at sagt við Annfinn Kallsberg, at hann eigur at halda bóltin inni á vøllinum og ikki sum nú sparka hann út millum áskoðarnar at spæla við. Hann og vit aðrir eru settir inn á vøllin, hini gjalda enn tá dyrt fyrri at

siggja og hoyra okkum.

Sagt hevur verið, at sáttmálakrøvini hjá alment løntu fakfeløgum kosta 35 mió. kr., men sjálv lønarkrøvini kosta 18 mió. kr., restin er m.a. tí, at lögtingið hevur samtykt at økja frítíðina og harvið frítíðarlønina.

Annars vita vit, at hvørja ferð lønin fer niður við 5% fer privata forbrúkið niður við faktor 4 t.v.s. við 20%. Teir triggir fjórðingarnar av okkara privata nýtslu liggja fastlæstir í avtalum við okkara kreditorar. Annars má tað eisini sigast at vera lítið motiverandi fyrri okkara fólk at vita sær, at teirra arbeiðsorka av politikkarunum er mett nógv prosent lægri enn sama arbeiðsorka í okkara grannalondum.

Tað eru ikki lönirnar, sum gera vinnulívið ólamsamt. Hetta er bert vanliga fólkafloksundanførsan Taka vit fiskivinnuna, so hava vit ov dýrar kapitalútreiðslur, vit hava ov dýrar rakstrarútreiðslur (íkkí orsakað av bara lønunum), og vit hava ein út av lagi vánaligan sölupolitikk. Tí er støðan tann, hon er. Sagt verður, at fiskivinnan globalt gevur 4 kr. fyrri hvørjar brúktar 7 kr., og tíverri er tað nógv, sum bendir á, at støðan lokalt her hjá okkum eisini hevur líknandi trupulleikar.

Í hesum sambandi saknar ein eina ætlan fyrri, hvussu landsstýrið ætlar, at ein endurnýggjan av okkara fiskiskipaflota skal fara fram.

Annars frættist nú um eina kanning, sum vísir, at nettokostnaðurin fyrri at halda 200 fólku í arbeiði er uml. 5 mió. kr. T.v.s. at landsstýrið krevir at hava góðar grundgevingar fyrri fráboðaðu uppsagnunum. Talan má vera um ein sjónligan yvirkapasitet, har eftirverandi kapasitetur fult út er førur fyrri at gera arbeiðið og geva okkum somu tænastur.

Eisini kundi tað verið skilagott at fingið at vita,



Annfinn Kallsberg undir figgjarmálarkjakinum

hvar almenni sektorin er ov stórur. Tað er uttan iva rætt, at bygnaðurin er ikki nógv væl trimmaður, men hetta arbeiði átti at verið gjørt leyst av figgjarmálarkrøttinum. Eisini hava fakfelagsleiðarar boðið seg til at verið partur av hesum arbeiði. Nú er høvið til at fara undir slíkt arbeiði, tí nú eru ikki fleiri tikkandi bumbur undir okkara búskapi.

Figgjarmálaráðharrin hevur eisini boðað frá, at hóast royndin at fremja sparringar á hesi figgjarmálaløgini ikki eydnaðist, so fara hann og hinir landsstýrismennirnir nú undir eina sparringu, sum eisini skal fevna um lógarbundnar útreiðslur.

Í hesum sambandi fari eg at spyrja Annfinn Kallsberg, hvussu hetta sampakkar við tann velduga vøksturin í almennu fyrisitingini? Á seinasta figgjarmálarkrøttinum kostaði Landskrivstovan góðar 18 mió. kr., meðan eg fái fyrisitingina frá grein 2 til og við grein 8 at kosta í rakstri góðar 31 mió. kr., í viðlíkahaldi 21 mió. kr. og í flyting 5 mió. kr. Kanska kundi figgjarmálaráðharrin greitt okkum frá, hvat hesar risaupphæddir skulu brúkast til? Er hetta ørvitisættanin hjá einum í Føroyum kendum donskum embætismanni, sum Annfinn Kallsberg nú er vorðin talsmaður fyrri?

Óktar inntøkur frá seismiskum kanningum eru settar á uppskotið. Hetta frøast vit um, men vit sakna framvegis ein almennan oljupolitikk. Í hesum sambandi kundi verið áhugavert at fingið at vitað frá lögmanni, nær lögtingið kann vænta at fáa lógaruppskot hesum viðvíkjandi til viðgerðar?

Bjørn á Heygum og Sune Jacobsen, ið sum figgjarmálarkrøttarformaður skal standa fyrri arbeiðinum í figgjarmálavindini

Stóru lønarniðurdurkirnir innan fleiri almenn verk fara at seta avvarðandi landsstýrismanninum krav um tyðiligar politiskar útmeldingar. Landsstýrismaðurin í heilsuáðum, hvør hann ella hon verður, má greitt siga, hvussu Landsjúkrahúsið skal rekast fyrri 11 mió. kr. í færri lønarniðurdurkirnir ella hvussu Suðuroyar Sjúkrahús fyrri uml. 3 mió. kr. færri. Hvørjar tænastur skulu varðveitast, og hvørjar skulu skerst burtur? Sama mugu vit krevja av t.d. landsstýrismanninum í skúlamálum, har 23 stórvinnan fólkskúlan skulu skerst burtur.

Sigast má, at almennu stovnsleiðararnar hava verið ótrúliga loyallir, meðan skulu teir sjálvandi vera, men nú mugu landsstýrismennirnir, sum jú sita við evstu ábyrgdina melda tað út, hvørjar tænastur skulu varðveitast, og hvørjar skulu skerst burtur, og soleiðis at játtanin er realistisk. Teirra verður so ábyrgdin.

Eg vil enda her við at siga, at vit í javnaðarflokkinum vilja viðgera uppskotið positivt serliga í tí trúgv og vón, at vit við konstruktivum uppskotum og sakligum argumentum fáa bent uppskotið soleiðis, at úrslitið gerst frægari enn hetta.

Takk fyrri

Jóannes Eidesgaard,
løgtingsmaður
Tórshavn 8. okt. 1996

